

РЕШЕНИЕ

№ 37787

гр. София, 30.09.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав, в
публично заседание на 22.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

при участието на секретаря Емилия Митова и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **3379** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е и е по реда на чл.203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по искова молба (ИМ), с която Е. Д. М. е предявил срещу Министерството на правосъдието на Република България иск с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 500 000 лева, заедно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на дължимото.

Настъпването на заявените с ИМ неимуществени вреди ищецът твърди от „незаконно осъждане за деяния, за които не съм бил обвинен (....) и продължаващо незаконно лишаване от свобода, подпомогнато от действията/бездействията на ответника Министерството на правосъдието“. Твърдените действия и бездействия се изразяват в непредприемането на мерки за преустановяване на незаконното задържане на ищеца, въпреки подадените от него жалби и уведомления с вх. номера в МП: 94-Е-63/04.07.2025 г.; 94-Е-63/02.07.2025 г.; ЖС-02-110#7/25.06.2025 г., изпратени от МП на некомпетентен орган- Главна дирекция изпълнение на наказанията.

Ответникът, чрез процесуалния си представител – юрк. Д. е упражнил правото си на писмен

отговор, с който оспорва основателността на предявения иск.

В съдебно заседание пред АССГ, ищецът Е. М. моли за уважаването на предявения иск, като поддържа, че е осъден с влязла в сила присъда за деяние, за което не е бил обвинен по дело №102/2018 г. на Апелативния специализиран наказателен съд и дело №1018/2018 г. на Върховния касационен съд. Не било отразено в обвинението, че лицето Н. Г. и извършило грабеж за 136 000 лв. и за извършения от него грабеж, ищецът бил задържан в затвора без правно основание, т.е. за грабеж извършен от друго лице. Извършеното спрямо него било престъпление- незаконно лишаване от свобода по чл.142 от НК и чл.311 от НК. Твърди, че в този смисъл е отвлечен и задържан в затвора чрез незаконно осъждане по непредявени обвинения, за което е осъден от Апелативния специализиран наказателен съд и ВКС. Те го осъдили за престъпления, за които не е бил обвинен. В същия смисъл били и подадените жалби до министъра на правосъдието, по които се твърдят заявените с ИМ действия и бездействия на министъра на правосъдието. Жалбите не били разгледани от министъра на правосъдието, а били изпратени в ГД „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН). По този начин била направена „една сглобка“ да не ги разгледа министърът и да не се разгледат от компетентен орган. Компетентният орган в случая била Прокуратурата на Република България. Апелативен съд- С. изпратил жалбите на министъра на правосъдието, не ги изпратил ищецът.

Поцесуалният представител на ответника – юрисконсулт Д. пледира за отхвърлянето на иска, поради липсата на незаконосъобразни действия и бездействия на министъра на правосъдието. Заявява искане за присъждането на юрисконсултско възнаграждение.

Участващият по делото прокурор от С. градска прокуратура дава заключение, че искът е неоснователен и недоказан, поради което следва да бъде отхвърлен.

Административен съд-София град, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание и прецени събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

По делото е безспорно, а се установява и от приетия по делото препис – извлечение от определение с изх.№ 1025/2018 от 12.05.2020 г. (л.23 по делото), че с присъда от 05.06.2019 г. по ВНОХД №102/2018 г. АпСпНС (закрит към настоящия момент) Е. Д. М. е признат за виновен за това, че на 12.03.2010 г., в [населено място], като извършител в съучастие с Л. Л., Е. П. и други неустановени лица е отнел чужди движими вещи- сумата от 136072,20 лева, собственост на „Прокредитбанк България“ АД и огнестрелно оръжие с 12 бр. патрони в пълнителя, собственост

на О. Б., с намерението противозаконно да ги присвои, като употребил заплашване, поради което и на основание чл.199, ал.1, т.3 от НК е осъден на 17 години лишаване от свобода. Присъдата е оставена в сила от ВКС с Решение №242/16.04.2020 г. по К. №1018/2019 г. Следователно осъдителната присъда е влязла в сила на 16.04.2020 г.-412, ал.2, т.2 от Наказателно- процесуалния кодекс (НПК).

Обратно на изложеното от ищеца в съдебно заседание пред АССГ, той е подал жалбите чрез АС-София (с вх. номера в този съд: 14958/04.06.2025 г. и 14957/04.06.2025 г.). Твърденията в жалбите са аналогични на твърденията в настоящото исково производство. Жалбите са адресирани от господин М. по следния начин: „ Чрез Апелативен съд – С. до Министъра на правосъдието“. С писмо рег. индекс 94- Е-63/13.06.2025 г. АС- София е изпратил жалбите на министъра на правосъдието. Ето защо е невярно твърдението на ищеца, че не той, а Апелативен съд- С. е изпратил жалбите на министъра на правосъдието. Всъщност ищецът М. е ползвал съда за „пощенска кутия“, което изглежда да е направено от него, за да обоснове твърдението си, че съдът е преценил, че компетентен да се произнесе по жалбите му е министърът на правосъдието, което обаче е невярно. В МП е заведена и трета жалба с вх.№6264/25.06.2025 г., която не е била подадена чрез съда, а директно до министъра на правосъдието.

Ищецът не оспорва, че обсъжданите по-горе три жалби представени от ответника и приети по делото, са заявените от него с ИМ жалби с вх. номера в МП: 94-Е-63/04.07.2025 г.; 94-Е-63/02.07.2025 г.; ЖС-02-110#7/25.06.2025 г.

От приетите по делото писма Х 30-11-1262#1/17.06.2025 г. и Х 30-11-1433#1/09.07.2025 г. се установява, че жалбите са изпратени от МП по компетентност на ГД „Изпълнение на наказанията“. В писмата е посочено още, че същите са били разгледани от ГДИН, че същите са идентични на подадени предходни такива, както и че отговорите по тях са получени от лишения от свобода Е. М.. Тези обстоятелства не се оспорват от ищеца в настоящото производство. Твърденията на ищеца са други, а именно, че министърът на правосъдието е следвало сам да разгледа жалбите му, „да установи на първо място дали това (изложеното в жалбите, бел. на съдията) е вярно или невярно и да ги изпрати по компетентност на Прокуратурата“. Вместо да извърши дължимите според ищеца действия, министърът на правосъдието незаконосъобразно изпратил жалбите на ГДИН.

При така приетото за установено от фактическа страна, съдът обуславя следните правни изводи:

Преценката за допустимост на иска е установена с постановеното по делото Определение

№22539/04.06.2026 г. за насрочването му в открито съдебно заседание и не е налице изменение на обстоятелствата, което да налага повтарянето ѝ от съда.

По основателността на предявения иск.

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, съответно ангажирането на отговорността на държавата, предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: незаконосъобразен акт, включително нищожен или оттеглен (съгласно чл. 204 ал. 3 от АПК), незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод изпълнение на административна дейност, вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, незаконосъобразното действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Целта на закона е да защити физическите и юридическите лица от недобросъвестно и незаконосъобразно осъществяване на правомощията на органи на администрацията, когато от това са произтекли вреди.

За уважаване на предявените иски ищецът следва да докаже кумулативното наличие на следните предпоставки: че е претърпял описаните в исковата молба вреди и че те са в пряка връзка със заявените с ИМ фактически действия и бездействия, които са противоправни. Непозволеното увреждане представлява сложен фактически състав, включващ следните елементи: деяние, противоправност на деянието, вреда, причинна връзка между деянието и вредата. Отговорността на държавата и общината е обективна и вина в случая не се изследва. Деянието се разбира като конкретна външна проява на едно лице, изразено както в действие, така и в бездействие. То е противоправно, когато противоречи на правните норми. Освен противоправно деяние, непозволеното увреждане предполага и вреда. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние. Вредата е в причинна връзка с извършеното деяние, когато е пряка и непосредствена последица от него. При липса на някой от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по посочения ред (Решение №4266 от 01.04.2021 г. по дело №4395/2020 г. на ВАС).

В съответствие с проекта – доклада, даден с определението за насрочване на делото, приет без възражения от страните в съдебно заседание с изрични и отразени в протокола изявления, в тежест на ищеца е да докаже твърдените действия и бездействия по подадени от него жалби и уведомления с вх. номера в МП: 94-Е-63/04.07.2025 г., 94-Е-63/02.07.2025 г. и ЖС-02-110#7/25.06.2025 г. чрез изпращането им на главния директор на ГД „Изпълнение на наказанията“ ; наличието на пряка-причинно-следствена връзка между тези действия и бездействия и твърдяното незаконното осъждане за деяния, за които ищецът не бил обвинен (....) и продължаващо незаконно лишаване от свобода, довело до описаните в исковата молба негативни изживявания за него.

В случая не са осъществени два от елементите на предявения иск- заявеното бездействие на министъра на правосъдието да разгледа жалбите на Е. М. и да провери дали твърдението му, че е осъден по непредявено обвинение е вярно и да ги изпрати на Прокуратурата, както и заявеното действие- изпращането на жалбите на М. на ГДИН по компетентност- не са противоположни. Липсва и причинна връзка между тях и твърдените неимуществени вреди, независимо дали ищецът търпи такива, с оглед на вътрешното му убеждение, че е незаконно лишен от свобода.

Ищецът е осъден с влязла в сила присъда, която опровергава презумпцията за невинността му за престъплението, за което е осъден- чл.31, ал.3 от Основния закон- Конституцията на Република България. Съгласно чл.413, ал.1 от НПК, влязлата в сила присъда е задължителна за всички, като министърът на правосъдието не е изключение, а и такова не е законово установено за никое учреждение, юридическо лице, длъжностно лице или гражданин.

Министърът на правосъдието няма контролни функции спрямо актовете на органите на съдебната власт. Той не е оправомощен да проверява правилността им. В съответствие с принципа за разделение на властите, чл.117, ал.2 от Конституцията прокламира, че съдебната власт е независима и неин основен носител е съдът. Прокуратурата и следствените органи са в системата на съдебната власт. Министърът на правосъдието е централен орган на изпълнителната власт- чл.19, ал.2, т.4 от Закона за администрацията. В това му качество, министърът на правосъдието не е и сред лицата, които са легитимирани да искат възобновяване на наказателното производство, каквото по същество представлява искането на Е. М. в жалбите, които е отправял до МП. Лицата, които са легитимирани да го направят съгл. чл.420, ал.1 и ал.2 от НПК са прокурорът (с което господин М. е запознат, предвид изложеното от него в съдебно заседание) и осъденият за престъпление от общ характер, каквото лице е ищецът М.. Следователно след като

счита, че осъдителната му присъда и потвърждаващото я решение на Върховния касационен съд са порочни, ищецът М. в качеството на осъдено за извършено престъпление от общ характер лице може сам да упражни правото си да поиска възобновяване на наказателното производство. Това свое право може да упражни лично, но не може да изисква извършването на желаните от него действия от министъра на правосъдието, а именно да провери верността на твърденията му и да „сезира Прокуратурата за това“. Тези действия не само не са дължими от министъра на правосъдието, защото са извън неговата компетентност, но са и правно недопустими. Дължимите от министъра на правосъдието действия са свързани с осъществяването на общото ръководство и контрол върху дейността по изпълнение на наказанията- чл.10, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС), а не с осъществяването на съдебната власт. Изхождайки от именно от своята компетентност, министърът на правосъдието е изпратил жалбите на Е. М. на ГДИН, която е органът осъществяващ прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода. Там търпи наказанието, наложено с влязла в сила присъда ищецът М.- чл.12, ал.1 от ЗИНЗС. Съгласно чл.3, ал.1 от ППЗИНЗС, ГДИН е специализирана административна структура към Министерството на правосъдието. Сред нейните правомощия, съгласно чл.7, ал.1, б.“е“ от ППЗИНЗС, е да разглежда жалби на лишените от свобода, когато са свързани с изпълнението на наложеното им наказание, но не и с влезлия в сила съдебен акт, с който това наказание им е било наложено.

С оглед на изложеното претендираното от ищеца действие на министъра на правосъдието да разгледа жалбите му, съдържащи твърдения за това, че незаконно е бил осъден с влязла в сила присъда по непредявено обвинение и да сезира прокурора, не само не е дължимо, но извършването му би било и противоправно. Изпращането на жалбите по компетентност на ГДИН пък е било дължимо, доколкото министърът на правосъдието е бил сезиран с жалби от лишено от свобода лице, което търпи наложеното му наказание в мястото за изпълнение му. ГДИН е органът, компетентен да провери и прецени дали в съдържанието на жалбите не се съдържа и оплакване, свързано с изпълнение на наказанието, съответно основателно или неоснователно е това оплакване. ГДИН е извършила дължимата проверка и уведомила лишения от свобода за това. Оплаквания във връзка с извършената ГДИН проверка в насока условията на изпълнение на наказанията не са изложени в ИМ.

С оглед на изложеното, неоснователният иск следва да бъде отхвърлен.

При този изход на спора и на основание чл. 10, ал.4 от ЗОДОВ, искането на ответника за

присъждане на разноски за защитата му, осъществена от юрисконсулт следва да бъде уважено. При съобразяване с предмета на делото, проведеното едно съдебно заседание с участието на пълномощника- юрисконсулт, вкл. и обема и качеството на предложената защита, съдът определя юрисконсултско възнаграждение в минималния размер, установен в чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ във връзка с чл.37 от Закона за правната помощ - 102.26 евро (200 лева).

С оглед на изложеното Административен съд София-град, Второ отделение, 23 състав
Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, предявен от Е. Д. М. за осъждането на Министерството на правосъдието да му заплати обезщетение в размер 500 000 лева (255 645.94 евро), заедно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на дължимото, за неимуществени вреди, настъпили от противоправни действия и бездействия на министъра на правосъдието по жалби с вх. номера в МП: 94-Е-63/04.07.2025 г.; 94-Е-63/02.07.2025 г.; ЖС-02-110#7/25.06.2025 г. за преустановяване на задържането на ищеца в изпълнение на „незаконно осъждане за деяния“ с влязла в сила присъда.

ОСЪЖДА, на основание чл.10, ал.4 от ЗОДОВ, Е. Д. М. с ЕГН [ЕГН] да заплати на Министерството на правосъдието сумата от 102.26 евро (сто и две евро и двадесет и шест евроцента), възнаграждение за защита, осъществена от юрисконсулт.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него.

СЪДИЯ: